

Nieuwe flinkheid bij KNVB

Aankondiging gebruiksnorm voor kunstgras. Op tijd, maar hoe gaat nieuwe norm eruit zien?

Even een stukje geschiedenis. In 2001 werd voor de huidige vierde generatie kunstgrasvelden een normblad samengesteld. Op basis van dit normblad werden in de loop van 2001 en 2002 ongeveer 50 velden aangelegd. Een in 2002 uitgevoerde evaluatie heeft ertoe geleid dat in 2003 aanpassingen zijn doorgevoerd aan dit normblad. Zo werd de ondergrens voor schokabsorptie verhoogd van 50 procent naar 55 procent en werd de bovengrens van de balrol teruggebracht van 15 naar 12 meter. Ook in 2006 zijn technische aanpassingen doorgevoerd als gevolg van internationale aanpassingen en de invoering van nieuwe meetapparatuur. In het voorjaar van 2008 kondigde de voorganger van Balemans, Joeke de Jong, de Plusnorm aan. Een norm die grote overeenkomsten vertoont met de Fifa Two Star-norm. Het doel van deze norm was het bereiken van hogere sportfunctionele aanvangswaarden, zodat het veld gedurende een langere periode binnen de normen zou blijven vallen. Daarnaast bestond behoefte om kunstgras aan een zwaardere duurzaamheidstest te onderwerpen. Het was al langer bekend dat de prestaties van kunstgras voetbalvelden vaak in korte tijd na aanleg afnemen. Het wordt bijna als een wonder beschouwd als een kunstgrasveld na zeg maar vier jaar nog binnen de normen valt. Vergelijk dat eens met een andere aankoop van dezelfde orde van grootte zoals een huis of zeer prijzige auto. Daar

verwacht je toch ook van dat die auto gedurende een redelijke periode naar behoren en conform specificaties presteert? Om te bepalen wat een redelijke periode is en wat 'naar behoren' inhoudt, heeft KNVB dus nu het initiatief genomen om te starten met de introductie van een gebruiksnorm. Een loffelijk maar ook ambitieus streven, want het bepalen van een gebruiksnorm betekent keuzes maken. Velden die buiten de norm vallen moeten uit de competitie genomen worden en dat is hoe dan ook een weinig populaire beslissing. Het doel van de KNVB is er om de belangen van de clubs te behartigen, dus zomaar velden afkeuren is niet bespreekbaar.

Veiligheid

Patrick Balemans: "Bij de aanleg wordt een veld materiaaltechnisch en sportfunctioneel beoordeeld. Kijken we voor de gebruiksnorm alleen naar de sportfunctionele eigenschappen, moet je je afvragen wanneer je een veld te hard of te stroef vindt? Is een veld echt onbespeelbaar als het onder de onderwaarde van 55 procent schokabsorptie komt? Balemans vervolgt: "Ook bij natuurgrasvelden treedt variatie op. Naar gelang de periode in het jaar en de hoeveelheid vocht in de bodem kan een enorm verschil in eigenschappen worden gemeten." Echter een kunstgrasveld zou het 'optimale' natuurgrasveld moeten nabootsen. Volgens Balemans is het dan ook maar de vraag

In het bossen bij Zeist lijkt een nieuwe frisse wind te waaien. Enige tijd geleden nam de KNVB een stevig standpunt in over het dispensatiebeleid voor velden die niet aan de normen voldoen. Nu komt KNVB met een aankondiging voor de introductie van een gebruiksnorm. Niet langer meer zijn de sportfunctionele prestaties bij aanleg zaligmakend. Gebruikers en eigenaren van kunstgrasvoetbalvelden moeten er op mogen vertrouwen dat deze eigenschappen gedurende een langere periode bewaard blijven. Volgens Patrick Balemans, het nieuwe hoofd accommodatiezaken van de KNVB vereist dat een nieuwe vorm van kwaliteitsdenken. Niet langer concentreren op de laagste prijs, maar een duidelijke focus op de duurzame kwaliteit.

Auteur: Hein van Iersel

of je een gebruiksnorm kunt bepalen als je alleen kijkt naar de sportfunctionele eigenschappen.

Blessures

Wat geldt voor sportfunctionele eigenschappen geldt ook voor zaken met betrekking tot blessurevaar. Volgens Balemans is het lastig om zo maar aan te geven wanneer een veld extra blessuregevaar oplevert. Balemans: "Natuurlijk is een glad veld een onveilig veld en op een onveilig veld moet je niet willen spelen. Probleem is dat het lastig is om aan te geven wanneer acceptabel omslaat in gevaarlijk." Balemans pleit dan ook voor extra onderzoek naar het onderwerp van veiligheid en blessuregevoeligheid. Hoe kunnen deze gedefinieerd worden en welke waarden moeten hier aan gekoppeld worden? Deze waarden kunnen dan mogelijk worden opgenomen in een gebruiksnorm. Bij het introduceren van een gebruiksnorm moet ook gekeken worden naar het aantal gebruiksuren van een veld. Over het algemeen kan gesteld worden dat de terugval in sportfunctionele eigenschappen bij zeer intensief gebruikte velden groter is dan minder intensief gebruikte velden. Dat geldt natuurlijk ook voor de relatie onderhoud en de levensduur van een veld. Meer en beter onderhoud zal resulteren in minder snelle terugval van de sportfunctionele eigenschappen.

Spanningsveld

Balemans ziet een spanningsveld in vragen van opdrachtgever voor een garantie op de sportfunctionele eigenschappen voor een langere periode. Balemans: " De aannemer zal nooit een 100 procent garantie afgeven zonder dat daar voorwaarden aan verbonden zijn. Een aannemer krijgt het werk over het algemeen gegund op basis van de laagste prijs. En het behoud van de sportfunctionele eigenschappen is van meerdere factoren afhankelijk."

Hoog beginnen

Met de kennis dat sportfunctionele eigenschappen na verloop van tijd teruglopen kan een opdrachtgever/adviseur nu al rekening houden in bestekken of in het programma van eisen dat wordt opgesteld voor de aanleg van een kunstgrasveld. Veelal zie je materiaaltechnische eigenschappen terugkomen in het bestek of programma van eisen, bijvoorbeeld:

- Er dienen een x-aantal steken op de strekkende meter aanwezig te zijn;
- De vezel dient x-micron dik te zijn (volledige breedte, gemiddelde dikte, etc.);
- Er dienen een x-aantal filamenten op de vierkante meter aanwezig te zijn;
- Bovenstaande heeft wel relatie met de sport-

functionele eigenschappen, maar verwoordt deze niet.

Een bekende 'truc' om te zorgen dat een veld langer zijn prestaties behoudt, is zorgen dat een betere beginwaarde inbouwt. Zo kan de schokabsorptie hoger gesteld worden, zodat het veld minder snel 'hard' wordt. In het geval van de balrol zul je moeten zorgen voor een lagere balrol, omdat een veld na intensief gebruik onvermijdelijk een hogere balrol laat zien. Een volgens Balemans mogelijk bijkomend voordeel van lagere balrol is dat wanneer de vezel beter recht overeind blijft, de speler ook beter onder de bal kan komen. En een vaak gehoorde klacht bij kunstgrasvelden is dat spelers niet goed onder de bal kunnen komen.

Onderhoud

Balemans: "Op onderhoudskosten wordt nog steeds te vaak bezuinigd. We weten inmiddels wel dat kunstgras ander onderhoud nodig heeft dan natuurgras. Balemans komt in dit verband met de zinvolle suggestie om in het bestek of het programma van eisen periodieke controles in te bouwen voor meting van de sportfunctionele eigenschappen om zodoende te kunnen sturen op aspecten zoals onderhoud, gebruik en afschrij-

ving. Volgens Balemans zijn dit soort metingen relatief goedkoop, maar zeer waardevol voor gebruiker, opdrachtgever (vaak ook beheerder) en opdrachtnemer. Daarnaast wil de KNVB graag bij dit soort metingen betrokken worden.

Om terug te komen bij de kern: de gebruiksnorm. Dit heeft de aandacht van de KNVB, maar dit vraagt tijd en gedegen onderzoek. Tevens zal de gebruiksnorm geen eenzijdige beslissing zijn en is er 'consensus' benodigd van 'alle' partijen.

Conclusie

Balemans: "Als KNVB beseffen wij heel goed dat de ontwikkeling van een gebruiksnorm een zaak is van alle betrokkenen in de branche: opdrachtgever, aannemer, adviseur. Alle partijen moeten zich er van bewust zijn dat kwaliteit niet altijd samen gaat met de laagste prijs. Uitgangspunt van de gebruiksnorm wil volgens Balemans niet persé zeggen dat altijd uit gegaan dient te worden van de Plusnorm. Het doel is duurzame kwaliteit en het is nog maar de vraag of hogere beginwaarden op termijn een betere garantie voor kwaliteit inhouden.

Superaanbieding
Compact 3036E

Bespaar € 2.500!
Normaal: € 16.000,=
Nu netto voor: € 13.500,=*
Geldig t/m 30 sept 2009

Specificaties

3036E Compact   37 pk Diesel   Hydrostatische transmissie
Banden naar keuze   24 km/uur   Ergonomische bediening

*Informeer bij uw dealer naar de voorwaarden en mogelijke opties

Westkanaaldijk 436   T: +31 24 371 6600
6545 AA, Nijmegen   F: +31 27 378 2270
The Netherlands   E: info@nagel.nl

JohnDeere.nl